

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**Szkoły Podstawowej nr 48 im. Gen. Oswalda Franka
ul. Sarmacka 105 w Poznaniu
Rok szkolny 2022/23**

**Opracowany przez Radę Pedagogiczną
we współpracy z Radą Rodziców**

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka.

I. Wprowadzenie

Nadrzędnym celem wychowawczym szkoły jest wspieranie Uczniów w całościowym rozwoju w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej (aksjologicznej). Wszelkie działania wychowawcze są wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Szkoła jako jedno ze środowisk wychowawczych wspiera wychowawczą rolę rodziny. U podstawy działań wychowawczych znajdują się uniwersalne zasady etyki. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości, budowanie poczucia odpowiedzialności, poszanowania dla polskiego dziedzictwa historycznego i kulturowego, poszanowania dla wartości kultur Europy oraz kultur świata. Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku do drugiego człowieka. Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów.

Program uwzględnia treści kształcenia dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów oraz do potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego.

Program powstał w oparciu o obowiązujące akty prawne i wewnętrzne dokumenty szkoły:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz U 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe,
- Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz U 2006 nr 97, poz. 674 ze zm.),

- Powszechną Deklarację Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
- Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Z późniejszymi zmianami (DZ.U.2018 poz.1647),
- Art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U.)
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nowelizacja z dnia 25 marca 2016,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
Z późniejszymi zmianami (DZ.U. 25 stycznia 2018 r., Poz. 214),
- Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- Ustawę z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Z późniejszymi zmianami z dn. 22 lipca 2016 r.,
- Statut Szkoły.

II. Misja i wizja szkoły

Placówka nasza pragnie dać wszystkim uczniom szansę wszechstronnego rozwoju w oparciu o ich naturalną aktywność, talenty i możliwości tak, aby chcieli poznawać świat, ludzi i siebie oraz by potrafili godzić dobro i wolność własną z dobrem i wolnością innych. Misja szkoły realizowana jest w oparciu o następujące wartości wychowawcze:

- Poszanowanie godności własnej, godności i praw każdego człowieka.
- Odróżnianie dobra od zła.
- Poszanowanie i akceptacja niepowtarzalności, wyjątkowości każdego człowieka.
- Samodzielność w pełnieniu ról społecznych.
- Poczucie więzi z krajem i regionem, szacunek dla dorobku historycznego i kulturowego.
- Szacunek dla dorobku historycznego i kulturowego innych narodów.
- Poszanowanie wspólnego dobra.
- Dbłość o swoje zdrowie i bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne.
- Umiejętność dbania o rozwój osobisty.

Pragniemy, aby nasi uczniowie byli ludźmi świadomymi i refleksyjnymi, kierującymi się uniwersalnymi zasadami etycznymi, dokonującymi samodzielnych wyborów ze świadomością ich konsekwencji. Chcemy, aby nasi uczniowie, a później absolwenci, stawali się osobami dążącymi do samorealizacji, wolności osobistej. Chcemy, aby

nasi uczniowie mieli wykształcone poczucie więzi z regionem i krajem, tolerancję wobec innych tradycji, kultur i narodowości. Ponadto chcemy, aby pełnili role społeczne z zachowaniem zasad wspólnego dobra, zachowując przy tym umiejętność odróżniania dobra od zła i wszelkich zasad właściwej komunikacji. Zależy nam, aby nasi przyszli absolwenci byli wrażliwi na kwestie zdrowia.

III. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowane będą w oparciu o podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/23:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
5. Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami – wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.
6. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
7. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności

z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

8. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

1. Ogólne założenia

Działania wychowawczo-profilaktyczne w naszej szkole mają na celu wspomaganie ucznia w jego dążeniu do dojrzałości w sferach:

- 1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) **psychicznej** (emocjonalnej, intelektualnej, osobowościowej) - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia psychicznego własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego prawidłowemu rozwojowi osobowości, zbudowanie pozytywnego stosunku do siebie i do świata, poczucia wewnętrznej siły i chęci do życia;
- 3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie sensu istnienia – świadomości, że życie jest wartością samą w sobie.

2. Zadania i cele szczegółowe:

- 1). Sfera fizyczna: przekazywanie wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych.
- Cele szczegółowe. Uczeń: zna i stosuje zachowania prozdrowotne wobec siebie oraz innych osób, dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, dba o estetykę otoczenia,

docenia znaczenie kultury fizycznej, rozwija swoje uzdolnienia lub zainteresowania sportowe, dba o swoje bezpieczeństwo, ma świadomość negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, ma świadomość szkodliwych skutków palenia i spożywania alkoholu.

2). Sfera psychiczna (emocjonalna, intelektualna, osobowościowa): przekazywanie wiedzy ukierunkowanej na zbudowanie równowagi psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia psychicznego własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie pozytywnego stosunku do siebie i do świata, budowanie poczucia wewnętrznej siły i chęci do życia.

- Cele szczegółowe. Uczeń: rozwija swoje zdolności i zainteresowania, zna własne prawa i obowiązki, zna swoje możliwości i ograniczenia, rozumie swoje myśli, uczucia i zachowania, zwiększa świadomość siebie, wie jakie są źródła wsparcia w sobie samym oraz w otoczeniu oraz potrafi po nie sięgać, szanuje dobro innych osób, nabywa umiejętności radzenia sobie z trudnymi uczuciami, zna zagrożenia dla zdrowia psychicznego – ma wiedzę i świadomość negatywnych skutków uzależnień.

3). Sfera społeczna: przekazywanie wiedzy ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, kształtowanie umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych, ćwiczenie umiejętności wypełniania ról społecznych;

- Cele szczegółowe. Uczeń: zna swoje prawa i obowiązki, aktywnie współpracuje z innymi, szanuje ludzi i respektuje ich prawa, zna sposoby i podejmuje próby konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, udziela pomocy innym osobom jej potrzebującym, uczy się pozytywnie komunikować z innymi, dyskutować, asertywnie uzasadniać własny punkt widzenia i przyjmować odmienny punkt widzenia drugiej osoby, jest aktywny w życiu społeczności szkolnej, kieruje się poszanowaniem dla polskiej historii i dziedzictwa kulturowego, kieruje się poszanowaniem kultury Europy i świata; stopniowo dojrzewa do samodzielności w pełnieniu obecnych i przyszłych ról społecznych, szanuje wspólne dobro materialne.

4). Sfera aksjologiczna: przekazywanie wiedzy oraz tworzenie środowiska umożliwiającego zdobywanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, budowanie poczucia sensu istnienia.

- Cele szczegółowe. Uczeń: ma umiejętność odróżniania dobra od zła, szanuje ludzi i respektuje ich prawa, jest wrażliwy na dobro innych osób, rozumie prawo do istnienia ludzi, uznaje wartość wszystkich ludzi bez względu na istniejące różnice (takie jak m.in. poziom sprawności, zdrowie, wiek, płeć, pochodzenie, wygląd, poglądy). Zadaje sobie pytanie „czym są wartości w życiu”, szuka odpowiedzi, co ma dla niego znaczenie, na czym polegają wartości, które chciałby realizować w życiu.

3. Kryteria efektywności:

- 1). Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
- 2). Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
- 3). Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują Program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

IV. Model absolwenta szkoły:

Działania szkoły nakierowane są na to, by uczeń kończący Szkołę Podstawową nr 48 stawał się człowiekiem:

- ▶ Tolerancyjnym, przyjaznym i kulturalnym.

Rozumiejącym, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i właściwym. Starającym się nie tylko zrozumieć innych i dostrzec w nich coś dobrego, ale pozytywnie patrzącym też na otaczający go świat, siebie i innych ludzi. Znającym normy obowiązujące w jego środowisku szkolnym i domowym, przestrzegającym ich.

- ▶ Samodzielnym, zaradnym i otwartym.

Potrafiącym racjonalnie bronić swojego zdania i nie ulegającym łatwo negatywnym wpływom innych ludzi. Mającym pomysły na rozwiązanie różnych problemów i potrafiącym zastosować je w działaniu.

Wykazującym się konsekwencją w realizacji swoich zamierzeń.

▶ Odpowiedzialnym i obowiązkowym.

Znającym swoje prawa i obowiązki oraz stosującym się do nich. Włączającym się aktywnie w życie społeczne. Znającym konsekwencje swoich zachowań i wyborów, zarówno pozytywnych jak i negatywnych.

▶ Rozważnym i krytycznym.

Dbającym o bezpieczeństwo własne i innych. Selekcjonującym i weryfikującym informacje płynące ze świata zewnętrznego. Samodzielnie myślącym i wyciągającym wnioski. Odróżniającym fikcję od świata realnego.

▶ Uczciwym i prawym.

Postępującym uczciwie, zgodnie z prawem i uniwersalnymi zasadami etyki.

▶ Ciekawym świata.

Otwartym na poznawania nowych ludzi, kultur, miejsc.

V. Przyjęta definicja profilaktyki:

„Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla życia i zdrowia jednostki” (Z. B. Gaś, 2000).

Profilaktyka może obejmować problemy mające negatywny wpływ na rozwój dziecka, w stosunku do których możemy podjąć wczesną interwencję i zastosować odpowiednie środki zaradcze.

Możemy wyróżnić dwie grupy działań:

- chronienie – ograniczanie lub eliminowanie czynników ryzyka,

- zapobieganie – wzmacnianie czynników chroniących.

Szkoła jest realizatorem przede wszystkim profilaktyki pierwszorzędowej, adresowanej do grup niskiego ryzyka. Jest to działanie skierowane do ludzi zdrowych, mające na celu wzmocnienie czynników (wewnętrznych i zewnętrznych) chroniących przed patologią i kreujących zdrowie, wysoką jakość życia, wspomaganie prawidłowego rozwoju fizycznego i psychospołecznego, zapobieganie pojawieniu się zachowań dysfunkcyjnych i zwiększenie odporności na różnego rodzaju zagrożenie. Zajmuje się rozwijaniem umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Obejmuje się nią zarówno społeczności lub populacje zdiagnozowane, jak i niezdiagnozowane.

Szkoła podejmuje także w niektórych obszarach, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, działania z zakresu profilaktyki drugorzędowej. Jest ona adresowana do osób, u których pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, do grup z tzw. podwyższonego ryzyka. Celem jej jest tworzenie warunków, w których przy wykorzystaniu aktywności własnej osób dotkniętych zaburzeniem, możliwe jest zahamowanie rozwoju trudności i powrót do optymalnego poziomu funkcjonowania. Uruchomienie działań wobec uczniów mających różne trudności i przejawiających zaburzenia zachowania wymaga zaplecza w postaci wskazania dostępu do kompetentnych specjalistów udzielających pomocy uczniom i ich rodzinom w placówkach pozaszkolnych.

VI. Strategie profilaktyki szkolnej

Na każdym z poziomów profilaktyki stosuje się różne strategie oddziaływań:

- strategie informacyjne – ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru i zmiany zachowań
- strategie edukacyjne – ich celem jest rozwijanie kompetencji społecznych, które pozwolą poradzić sobie w sytuacjach trudnych.

- strategie alternatyw – polegają na tworzeniu możliwości podejmowania przez dzieci działań, dotąd niepraktykowanych, a jednocześnie społecznie akceptowanych, dających zadowolenie i służących zaspokojeniu ważnych dla danego etapu rozwojowego potrzeb.
- strategie interwencyjne – koncentrują się na zapewnieniu dzieciom doświadczającym pierwszych trudności, takich form pomocy, które zapobiegają powstawaniu poważnych zaburzeń.

Strategie informacyjne, edukacyjne, działań alternatywnych stosuje się na wszystkich poziomach profilaktyki natomiast strategie interwencyjne dotyczą profilaktyki drugo- i trzeciorzędowej.

VII. Ewaluacja

Działania Programu są monitorowane w trakcie każdego roku szkolnego i modyfikowane, gdy zajdzie taka potrzeba na wniosek uczniów, nauczycieli i rodziców. Ewaluacja odbywa się poprzez analizę funkcjonowania uczniów i zespołów klasowych, analizę dokumentacji szkolnej: dzienniki, dokumentacja prowadzona przez wychowawców klas, nauczycieli wspomagających, wychowawców świetlicy, pedagoga, psychologa szkolnego, specjalistów; karty wycieczek, dokumentacja działań zawarta na stronie internetowej szkoły.